

Моніторинг якості води в басейні р. Рось у січні-лютому 2023 року

Відповідно до наказу Держводагентства України від 25.01.2023 р. №18 «Про впровадження Порядку здійснення державного моніторингу вод», Регіональним офісом водних ресурсів річки Рось здійснюється постійний моніторинг якості водних ресурсів у басейні річки Рось. Відбір проб води здійснюється щомісячно у визначених Наказом пунктах спостереження в терміни, зазначені у погодженому з Міжрегіональним офісом захисних масивів Дніпровських водосховищ графіку відбору та завезення проб води на фізико-хімічний аналіз. У відповідності до затвердженого графіку відбору та завезення проб води, РОВР Росі у січні-лютому 2023 року відібрано 6 проб з річки Рось в створах питних водозаборів:

- р. Рось (права притока р. Дніпро):

218 км, с.Глибичка Білоцерківського району, питний водозабір м. Біла Церква;

118 км, питний водозабір м. Богуслав;

102 км, с.Тептіївка, Богуславського району, питний водозабір м. Миронівка.

Вимірювання показників якості поверхневих вод у пробах, відібраних РОВР Росі на Білоцерківському, Богуславському та Миронівському питних водозаборах, здійснює лабораторія моніторингу вод Північного регіону Міжрегіонального офісу захисних масивів Дніпровських водосховищ.

Фахівцями РОВР у Черкаській області в рамках діагностичного моніторингу на території басейну Росі проби води на фізико-хімічний аналіз відбираються в 1 створі:

р. Рось, 64 км, м. Корсунь-Шевченківський, питний водозабір.

Проведення аналізів води, відібраних на питному водозабір м. Корсунь - Шевченківський здійснює басейнова лабораторія моніторингу вод та ґрунтів регіонального офісу водних ресурсів у Черкаській області. Результати виконаних вимірювань якості води Міжрегіональний офіс захисних масивів Дніпровських водосховищ та регіональний офіс водних ресурсів у Черкаській області надсилають РОВР Росі. РОВР Росі аналізує та узагальнює інформацію щодо якісного стану поверхневих вод по всьому басейну р. Рось.

Показники якості води р. Рось:

Водозабір у с. Глибичка Білоцерківського району Київської області

(дані лабораторії моніторингу вод Північного регіону

Міжрегіонального офісу захисних масивів Дніпровських водосховищ)

Показники	Гранично допустимі концентрації	Фактична концентрація	
		січень	лютий
Температура, °С	-	1,0	6,0
рН, од. рН	-	7,3	8,2
Завислі речовини, мг/дм ³	25,0	9,5	15,8
Прозорість, см	-	17,0	12,0
Кольоровість, град.	-	13,5	11,9
Розчинений кисень, мг/дм ³	≥ 6,0	12,2	8,1
Сухий залишок, мг/дм ³	-	360,4	309,0
Мінералізація, мг/дм ³	-	337,0	252,0
Фосфати, мг/дм ³	2,14	0,14	0,20
Амоній сольовий, мг/дм ³	1,0	0,37	1,06
Нітрити, мг/дм ³	-	0,04	0,09
Нітрати, мг/дм ³	-	1,81	8,53
ХСК, мг/дм ³	50,0	42,6	28,2
БСК5, мг/дм ³	3,0	1,8	2,1
Залізо загальне, мг/дм ³	-	0,02	0,42
Марганець, мг/дм ³	-	0,07	0,13

*- жовтим кольором виділено показники, що перевищують норматив

Водозабір у м. Богуслав Київської області

(дані лабораторії моніторингу вод Північного регіону

Міжрегіонального офісу захисних масивів Дніпровських водосховищ)

*- жовтим кольором виділено показники, що перевищують норматив

Водозабір у с. Тептіївка Богуславського району Київської області

(дані лабораторії моніторингу вод Північного регіону

Міжрегіонального офісу захисних масивів Дніпровських водосховищ)

Показники	Гранично допустимі концентрації	Фактична концентрація	
		січень	лютий
Температура, °С	-	1,0	5,0
pH, од. pH	-	7,4	8,5
Завислі речовини, мг/дм ³	25,0	6,5	5,7
Прозорість, см	-	23,0	29,5
Кольоровість, град.	-	14,1	12,2
Розчинений кисень, мг/дм ³	≥ 6,0	9,7	8,8
Сухий залишок, мг/дм ³	-	426,0	506,0
Мінералізація, мг/дм ³	-	405,0	412,0
Фосфати, мг/дм ³	2,14	0,44	0,36
Амоній сольовий, мг/дм ³	1,0	0,42	0,65
Нітрити, мг/дм ³	-	0,05	0,03
Нітрати, мг/дм ³	-	6,03	5,23
ХСК, мг/дм ³	50,0	36,0	30,6
БСК5, мг/дм ³	3,0	1,8	2,0
Залізо загальне, мг/дм ³	-	0,1	0,12
Марганець, мг/дм ³	-	0,16	0,08

*- жовтим кольором виділено показники, що перевищують норматив

Водозабір у с. Тептіївка Богуславського району Київської області

(дані лабораторії моніторингу вод Північного регіону

Міжрегіонального офісу захисних масивів Дніпровських водосховищ)

Показники	Гранично допустимі концентрації	Фактична концентрація	
		січень	лютий
Температура, °С	-	1,0	5,0
pH, од. pH	-	7,6	8,5
Завислі речовини, мг/дм ³	25,0	5,5	6,6
Прозорість, см	-	25,0	29,0
Кольоровість, град.	-	13,4	11,7
Розчинений кисень, мг/дм ³	≥ 6,0	10,9	8,6
Сухий залишок, мг/дм ³	-	444,8	506,0
Мінералізація, мг/дм ³	-	278,0	412,0
Фосфати, мг/дм ³	2,14	0,58	0,33
Амоній сольовий, мг/дм ³	1,0	0,42	0,71
Нітрити, мг/дм ³	-	0,05	0,03
Нітрати, мг/дм ³	-	6,04	5,26
ХСК, мг/дм ³	50,0	32,1	27,8
БСК5, мг/дм ³	3,0	2,0	2,0
Залізо загальне, мг/дм ³	-	0,04	0,11
Марганець, мг/дм ³	-	0,18	0,08

*- жовтим кольором виділено показники, що перевищують норматив

Водозабір у м. Корсунь-Шевченківський Черкаської області

(дані лабораторії Регіонального офісу водних ресурсів у Черкаській області)

Показники	Гранично допустимі концентрації	Фактична концентрація	
		січень	лютий
Температура, °С	-	2,0	1,0
pH, од. pH	-	8,1	8,2

Завислі речовини, мг/дм ³	25,0	17,0	12,0
Прозорість, см	-	34,0	33,0
Кольоровість, град.	-	-	-
Розчинений кисень, мг/дм ³	≥ 6,0	8,6	8,2
Сухий залишок, мг/дм ³	-	495,0	494,0
Мінералізація, мг/дм ³	-	-	-
Фосфати, мг/дм ³	2,14	0,65	0,54
Амоній сольовий, мг/дм ³	1,0	0,32	0,32
Нітрити, мг/дм ³	-	0,05	0,04
Нітрати, мг/дм ³	-	11,0	9,0
ХСК, мг/дм ³	50,0	40,0	49,0
БСК ₅ , мг/дм ³	3,0	4,4	4,4
Залізо загальне, мг/дм ³	-	0,19	0,16
Марганець, мг/дм ³	-	0,05	0,05

*- жовтим кольором виділено показники, що перевищують норматив

Нормативні документи:

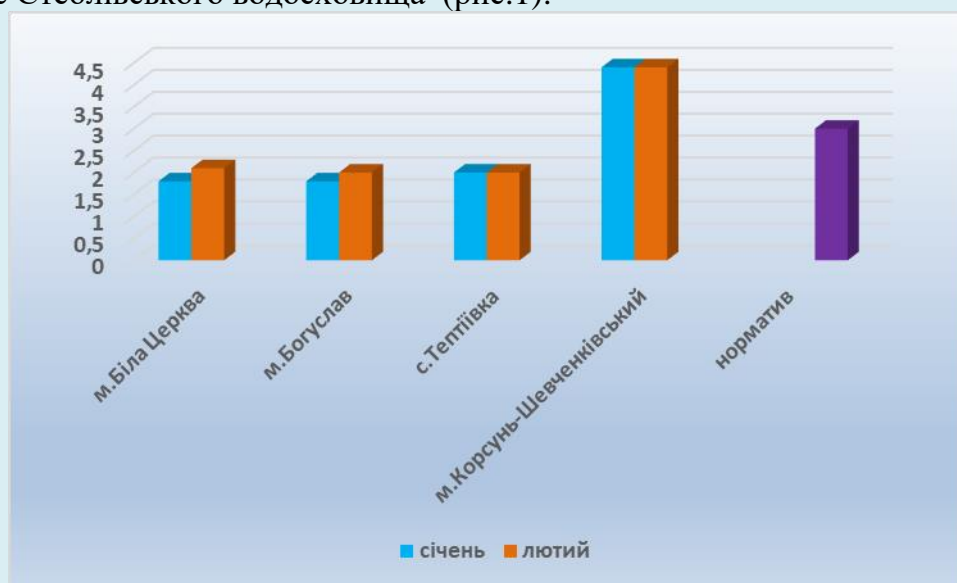
Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 30.07.2012 №471 «Нормативи екологічної безпеки водних об'єктів», що використовуються для потреб рибного господарства;

Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 14.01.2019 №5, додаток 8 «Екологічні нормативи якості (ЕНЯ) для визначення хімічного стану масиву поверхневих вод» з Методики віднесення масиву поверхневих вод до одного з класів екологічного та хімічного станів масиву поверхневих вод, а також віднесення штучного або істотно зміненого масиву поверхневих вод до одного з класів екологічного потенціалу штучного або істотно зміненого масиву поверхневих вод.

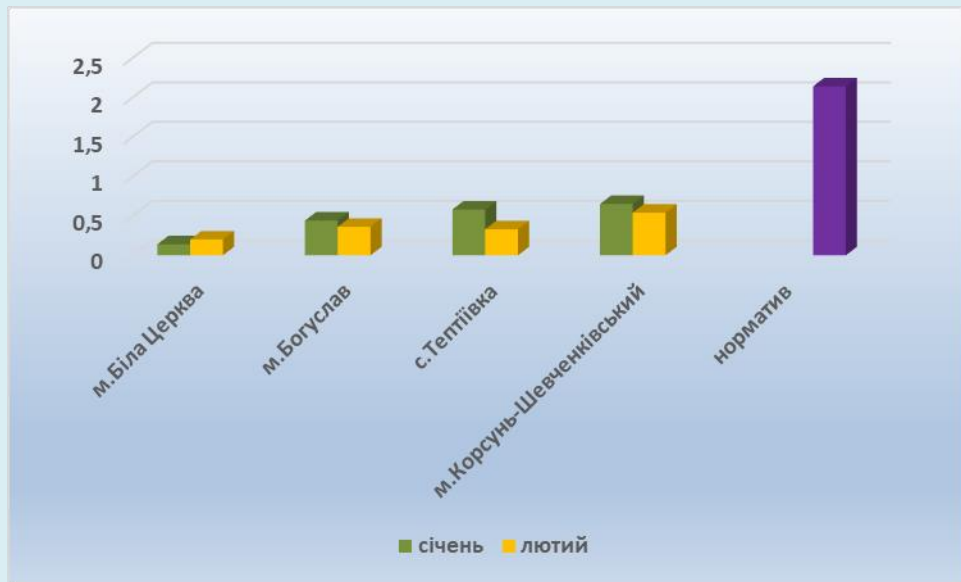
Перевищення нормативних значень за фізико-хімічними показниками якості води в створах питних водозаборів у лютому 2023 р. зафіксовано за показниками:

- **амоній сольовий:** в 1,06 рази - на питному водозабір м. Біла Церква;
- **БСК₅:** в 1,5 рази - на питному водозабір м. Корсунь-Шевченківський.

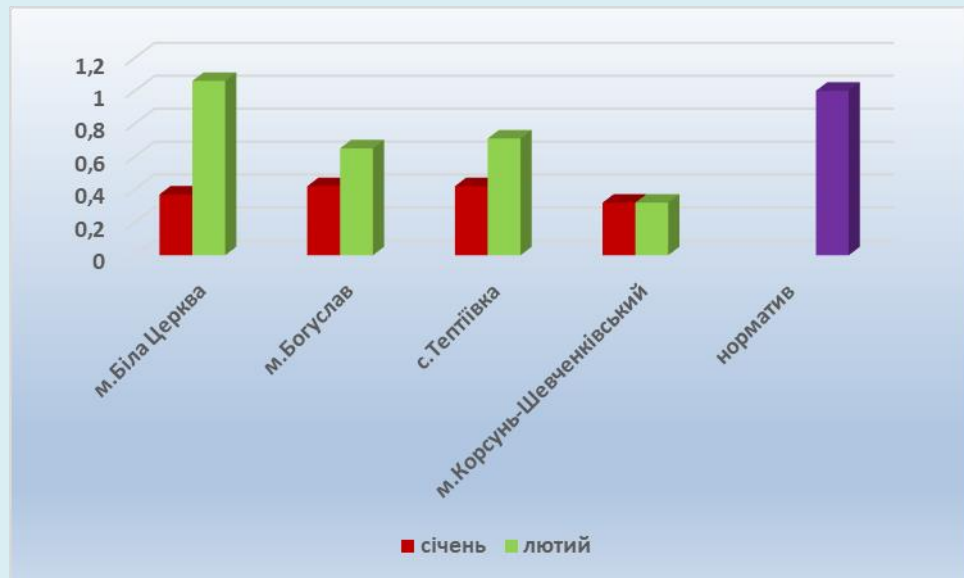
Перевищення значення **БСК₅** (що підтверджує надходження органічних речовин рослинного та тваринного походження у воду) у порівнянні із ГДК фіксується на питних водозаборах басейну Росі епізодично. У січні-лютому 2023 р. підвищений вміст **БСК₅** зафіксовано у створі питного водозабору м. Корсунь-Шевченківський, що обумовлено внутрішньо водоймовими процесами у Корсунь-Шевченківському водосховищі та скидами насиченої органікою води з придонних шарів розташованого вище Стеблівського водосховища (рис.1).

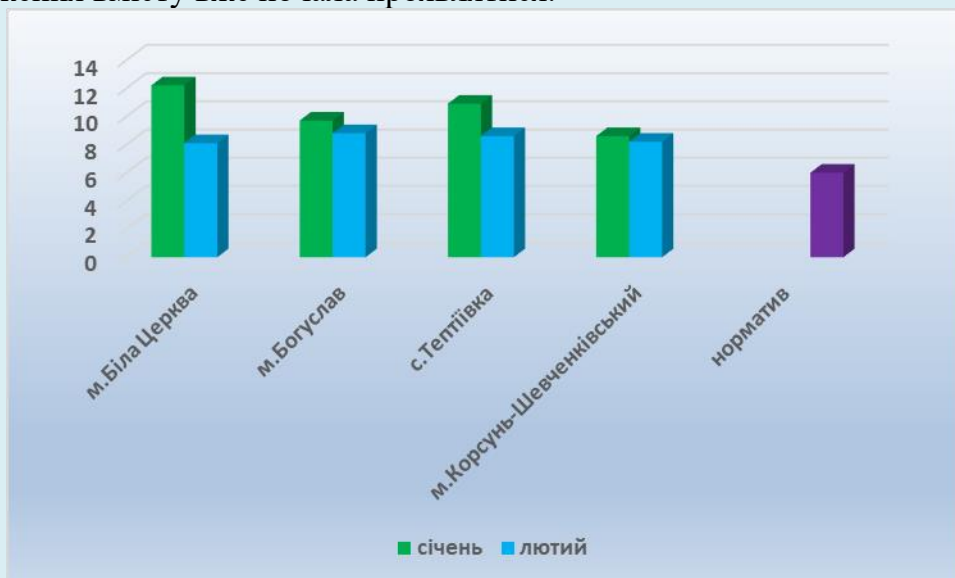
Вміст **фосфатів** у води річки Рось в створах питних водозаборів наведено на рис.2. Протягом січня-лютого 2023 р. перевищень гранично допустимого нормативу за вмістом фосфатів в створах питних водозаборів басейну Росі не зафіксовано.

Перевищень нормативу за вмістом **амонію сольового** у січні 2023 р. не спостерігалось (рис.3). У лютому місяці перевищення нормативу зафіксовано у створі питного водозабору м. Біла Церква. Значна зарегульованість річки Рось сприяє швидкій трансформації сполук азоту до нітратів та зменшенню концентрацій амонію сольового у воді. Зростання вмісту відбувається, як правило, після сніготанення або дощових опадів, що супроводжується формуванням поверхнево-схилового стоку.

Концентрації **розчиненого кисню** у воді річки Рось (рис.4) впродовж січня-лютого залишалися вище мінімально допустимого значення, що є характерним для холодного періоду року. Але тенденція до зниження вмісту вже почала проявлятися.

Значно нижче нормативів впродовж січня-лютого 2023 р. для місць розташування всіх питних водозаборів залишалися показники концентрацій інших елементів у воді. Їх вміст відповідає сезонним коливанням та свідчить про помірний ступінь евтрофікації річки Рось.